

PM

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2023 i 2024

Abril de 2023

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
i Hisenda

Previsions Macroeconòmiques

Escenari macroeconòmic de Catalunya. 2023 i 2024

Abril de 2023

ISSN: 2013-2182

© **Generalitat de Catalunya. Departament
d'Economia i Hisenda**

Aquesta obra està subjecta a una llicència *Creative Commons* del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada.

Resum de la llicència:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/deed.ca>

Llicència completa:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>

Edició

Direcció General d'Anàlisi i Prospectiva Econòmica

Carrer del Foc, 57

08038 Barcelona

<https://economia.gencat.cat>

Disseny gràfic

Enric Jardí

Entorn econòmic

L'economia mundial continua a l'inici del 2023 amb la recuperació dels efectes de la pandèmia i la invasió russa d'Ucraïna. Destaca en positiu, la disminució de les tensions als mercats energètics i alimentaris produïdes per la guerra, així com també l'impuls en la reobertura de la Xina i la millora dels problemes d'aprovisionament. Si bé la recuperació econòmica perdura, la incertesa es manté elevada, en un context d'enduriment sincronitzat de la política monetària.

Cal tenir en compte que l'any 2022 el creixement del PIB mundial va ser del 3,4 %, una taxa de variació notablement inferior a l'experimentada el 2021, del 6,3 % i per sota de la mitjana del període 2000-2019 (del 3,8 %). Segons les noves previsions del Fons Monetari Internacional publicades l'abril, continuaria la desacceleració del creixement fins al 2,8 % el 2023, per només augmentar fins a un 3,0 % el 2024. Respecte de les previsions de fa tres mesos, l'organisme rebaixa una dècima el creixement per tots dos anys.

Aquesta desacceleració recull els riscos creixents que afronta l'economia mundial, entre els quals cal destacar la preocupació per una possible recessió en algunes economies avançades i la persistència d'una inflació elevada. A més, les recents turbulències del sistema bancari poden endurir les condicions financeres mundials i deteriorar la confiança de les empreses i dels consumidors. De moment, les autoritats financeres i monetàries han pres mesures ràpides i contundents que, fins ara, han evitat una major inestabilitat. Addicionalment, les pujades de tipus dels bancs centrals en un marc de nivells de deute públic i privat històricament elevats, poden tenir un efecte de contracció més intens del que s'esperava.

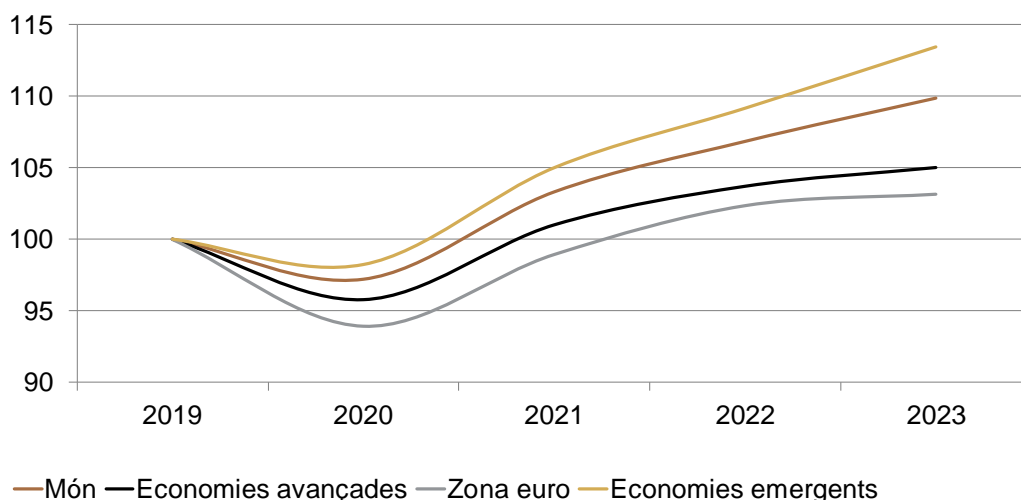
Per contra, existeixen també factors que podrien impulsar a l'alça l'economia global com, per exemple, un eventual impuls del consum de les llars derivat de l'estalvi acumulat durant la pandèmia i la bona dinàmica dels mercats laborals. Cal tenir en compte també la millora en el funcionament de les cadenes de subministrament, com evidencia el Banc de la Reserva Federal de Nova York amb l'índex de pressió de la cadena de subministrament global, que continua reduint-se.

L'FMI destaca en el seu informe de previsions que la desacceleració general s'estén a mitjà termini. D'aquesta manera, les projeccions de la mitjana del creixement per als pròxims cinc anys han disminuït al 3 % el 2023, quan el 2011 eren del 4,6 %. Una part d'aquesta caiguda reflecteix la desacceleració del creixement de grans economies asiàtiques, com la Xina o Corea, així com una major convergència macroeconòmica entre blocs. També, encara perdura l'impacte de la

pandèmia, així com l'amenaça de la fragmentació geoeconòmica, que condueix a més tensions comercials i menys inversió directa.

Evolució del PIB

(índex en volum, 2019=100)

Font: FMI (abril 2023).

Pel que fa a la inflació, en general, s'espera que no retorni als objectius establerts per les autoritats monetàries abans del 2025 en la majoria dels casos. Les taxes previstes per l'FMI a les economies emergents són encara molt elevades, del 8,6 % el 2023 i del 6,5 % el 2024. Les revisions a l'alça respecte de les previsions de fa tres mesos, són de 0,5 punts i 1 punt, respectivament. Per al conjunt de les economies avançades, se situen al 4,7 % el 2023 i al 2,6 % el 2024, amb només una revisió d'una dècima a l'alça per 2023. Per tant, les pressions en els preus continuen allargant-se en el temps més del que s'esperava fa un any. Si bé ja és palpable una disminució dels preus dels combustibles i d'alguns productes bàsics, la inflació subjacent disminueix molt més gradualment a escala mundial, i mostra certa rigidesa.

Precisament, en la seva estratègia contra la inflació, la majoria dels bancs centrals han continuat amb l'enduriment de la política monetària durant els darrers mesos. De tota manera, sembla que el recorregut a l'alça ha arribat pràcticament al seu sostre. Els últims increments de tipus oficials el març han portat el BCE a elevar en 50 pb els tipus, fins al 3,5 %, mentre que la FED va reduir el ritme de pujada a 25 pb fins al 5 % de mitjana, i el Banc d'Anglaterra (BoE) assolí el 4,25 %. L'OCDE, per la seva banda, preveu que els tipus d'interès de les economies avançades assoleixin els seus màxims el 2023, i se situïn al 5,25 %-5,5 % als Estats Units i al 4,25 % a la zona de l'euro, mentre que el BoE ja hauria assolit el seu tipus màxim actualment. El descens previst de la inflació durant els pròxims dos anys podria permetre una suau flexibilització de la política monetària en algunes economies a partir de la segona meitat del 2024. Val a dir que el cost macroeconòmic és elevat, fet que s'observa en la frenada al creixement

generalitzada, amb Anglaterra com a principal exemple, pel seu creixement negatiu previst per al 2023.

Previsions de l'economia internacional

(% de variació anual)

	2022	2023 (p)	2024 (p)
Economia mundial	3,4	2,8	3,0
Economies avançades	2,7	1,3	1,4
Economies emergents i en desenvolupament	4,0	3,9	4,2
Zona euro	3,5	0,8	1,4
Estats Units	2,1	1,6	1,1
Japó	1,1	1,3	1,0
Regne Unit	4,0	-0,3	1,0
Xina	3,0	5,2	4,5
Índia	6,8	5,9	6,3
Rússia (e)	-2,1	0,7	1,3
Brasil	2,9	0,9	1,5
Comerç mundial de béns i serveis (volum)	5,1	2,4	3,5
Inflació a les economies avançades	7,3	4,7	2,6
Inflació a les economies emergents	9,8	8,6	6,5

(p) Previsió. (e) Estimació.

Font: FMI (abril de 2023).

El comerç mundial es preveu que passarà de créixer un 5,1 % el 2022 a un 2,4 % el 2023, en paral·lel a la desacceleració de la demanda global. S'anticipa una evolució continguda per les barreres comercials creixents, així com per l'efecte d'un dòlar fort, sobretot en relació amb les divises de països emergents, ja que al ser la divisa més utilitzada en els contractes internacionals, encareix les transaccions. En general, les perspectives apunten a un comerç més feble que l'experimentat durant les dues dècades prèvies a la pandèmia (2000–19), quan va ser del 4,9 % de mitjana.

D'entre les principals economies fora de la zona euro, el PIB dels EUA creixerà només un 1,6 % el 2023. La reducció del poder adquisitiu de les llars per l'increment de preus ha reduït la demanda i ha tingut un impacte en la producció, en un context d'enduriment de la política monetària. La fallida del Silicon Valley Bank i altres bancs regionals han donat signes de vulnerabilitat del sistema financer. No obstant això, cal destacar l'evolució robusta del mercat de treball i la baixa taxa d'atur (3,5 % el març). De cara al 2024, s'accentuaria la moderació del PIB (1,1 %), fet que podria portar a una lleu relaxació de la política monetària a partir de la segona meitat de l'any.

Per la seva banda, el PIB del Regne Unit, després del notable creixement del 2022, del 4,0 %, es contrauria lleugerament (-0,3 %) el 2023, especialment afectat per la inflació que ja se situa per sobre del 10 %, així com pels efectes de la inestabilitat financera de finals de 2022 que va elevar el risc dels bons sobirans “gilt” durant el breu mandat de Truss.

La Xina, després de moderar molt sensiblement el seu creixement, fins al 3,0 % el 2022, recuperarà el seu paper de principal contribuent al creixement del PIB mundial el 2023, tot i que les seves taxes de variació seran sensiblement inferiors a les registrades abans de la pandèmia. Les previsions de l’FMI situen el creixement del PIB al 5,2 % el 2023 i al 4,5 % el 2024. Precisament, la reobertura de l’economia xinesa en la seva nova etapa post-COVID suposa una de les claus de volta de l’evolució econòmica global d’enguany. La recuperació de l’activitat econòmica impulsarà la demanda, fet que podria posar certa pressió sobre els preus a escala global. Al mateix temps, el retorn a la normalitat dels ports i les indústries xineses milloraria l’engranatge de les cadenes productives i de subministraments. Això reduiria els colls d’ampolla i reequilibraria l’oferta i la demanda mundials de determinats béns, fet que contribuiria a la reducció de la inflació.

Per la seva banda, el Japó s’espera que creixi més modestament: un 1,3 % el 2023 i un 1,0 % el 2024, en un context d’un ien devaluat i una política monetària deslligada del consens de les economies avançades, amb tipus d’interès en negatiu des de 2016. També a l’Àsia, les previsions per a l’Índia són més optimistes i se situen al 5,9 % el 2023 i 6,3 % el 2024, el país que més creixerà d’entre les principals economies mundials.

Per al conjunt de la zona euro, les previsions de l’FMI mostren un patró de desacceleració el 2023, i situen el creixement al 0,8 %, per recuperar l’1,4 % el 2024. S’espera que el xoc negatiu dels preus afecti tant la renda disponible real com l’activitat econòmica. Un element fonamental per l’economia de la zona euro els darrers mesos ha estat la caiguda del preu de referència del gas per sota del seu nivell d’abans de la guerra, ajudat per les altes temperatures i la diversificació de les fonts de subministrament. També destaca el bon comportament del mercat de treball, amb la taxa d’atur en el seu mínim històric, del 6,6 % el febrer. Tot i això, la predicció del creixement d’Alemanya és negativa (-0,1 % el 2023), per un afebliment de la seva demanda externa i l’impacte econòmic del conflicte a Ucraïna. Les altres dues grans economies europees, França i Itàlia, mostrarien també una tendència descendent en el seu creixement però en la línia de la mitjana de la zona euro.

Previsions del PIB dels països de la zona euro

(% de variació anual)

	2022	2023 (p)	2024 (p)
Irlanda	12,0	5,6	4,0
Malta	6,9	3,5	3,5
Grècia	5,9	2,6	1,5
Xipre	5,6	2,5	2,8
Croàcia	6,3	1,7	2,3
Eslovènia	5,4	1,6	2,1
Espanya	5,5	1,5	2,0
República Eslovaca	1,7	1,3	2,7
Luxemburg	1,5	1,1	1,7
Països Baixos	4,5	1,0	1,2
Portugal	6,7	1,0	1,7
Zona euro	3,5	0,8	1,4
França	2,6	0,7	1,3
Bèlgica	3,1	0,7	1,1
Itàlia	3,7	0,7	0,8
Àustria	5,0	0,4	1,1
Letònia	2,0	0,4	2,9
Finlàndia	2,1	0,0	1,3
Alemanya	1,8	-0,1	1,1
Lituània	1,9	-0,3	2,7
Estònia	-1,3	-1,2	3,2

(p) Previsió.

Font: FMI (abril de 2023).

Pel que fa a l'economia espanyola, l'escenari macroeconòmic elaborat pel Banc d'Espanya el març situa el creixement del 2023 en l'1,6 %, 3,9 punts percentuals per sota del creixement de 2022. Tot i això, les darreres previsions augmenten en tres dècimes respecte de les elaborades el passat desembre. Per contra, es rebaixa en quatre dècimes el creixement previst per al 2024, que se situa en el 2,3 %. Així doncs, es dibuixa un perfil lleugerament més optimista que l'establert per l'FMI. Al llarg del 2023, s'espera una intensificació progressiva en la recuperació del consum privat i de la formació bruta de capital, que es reflectirà en el creixement de 2024. No serà fins a la segona meitat del 2023 que el PIB d'Espanya recuperarà el nivell previ a la pandèmia, essent de les últimes economies avançades en fer-ho.

Per components de la demanda, l'any 2023 compta amb una contribució al creixement equilibrada entre la demanda interna (1 punt) i el saldo exterior (1,3 punts). Val a dir que és el saldo exterior el component que més s'ha moderat, per l'estabilització dels fluxos

d'exportacions de béns i serveis, on s'inclou el consum dels estrangers al territori. De cara al 2024 es preveu una contribució negativa de dues dècimes del component exterior per l'afebliment de les exportacions i un repunt en les importacions, lligat a la millora de la demanda interna.

Pel que fa a la demanda interna, l'any 2023 destaca el descens significatiu de la formació bruta de capital, que només avançaria un 0,3 % amb el rerefons de l'elevada inflació i l'enduriment de les condicions financeres. Per l'any 2024, es preveu que la FBC recuperi el to i creixi un 3,9 %, acompanyada també d'un repunt del consum de les llars (fins al 2,3 %).

Les previsions d'inflació apunten a una moderació gradual de l'índex general de preus per l'efecte base de la comparativa amb el 2022, així com l'abaratiment de les matèries primeres energètiques. La inflació caurà del 8,3 % de 2022 al 3,7 % el 2023 (es revisa 1,2 punts a la baixa). Però persistirà encara el 2024, només moderant-se fins al 3,6 %. Es preveu, també, que la reducció de la taxa d'inflació subjacent sigui més lenta que la general.

Finalment, pel que fa al mercat de treball, es mantindrà la robustesa experimentada en els darrers trimestres, que ha permès contenir l'impacte social de la crisi del cost de la vida. La creació de llocs de treball es prolongarà i l'augment de l'ocupació permetrà que la taxa d'atur continuï baixant unes dècimes.

Escenari macroeconòmic de l'economia espanyola

		2022	2023 (p)	2024 (p)
PIB	% de variació en volum	5,5	1,6	2,3
Demanda interna	Aportació al creixement	2,9	1,0	2,3
Despesa en consum de les llars	% de variació en volum	4,3	1,2	2,3
Despesa en consum de les administracions públiques	% de variació en volum	-0,9	0,5	0,8
FBCF	% de variació en volum	4,3	0,3	3,9
Saldo exterior	Aportació al creixement	7,2	1,3	-0,2
Exportacions de béns i serveis	% de variació en volum	14,9	3,1	2,9
Importacions de béns i serveis	% de variació en volum	7,7	1,8	3,1
IHPC	% de variació	8,3	3,7	3,6
Taxa d'atur estimat (EPA)	Aturats / població activa (%)	12,9	12,7	12,3

(p) Previsió.

Font: Banc d'Espanya (març 2023).

Previsions de l'economia catalana

L'any 2022 l'economia catalana va créixer un 5,5 %, al mateix ritme que l'economia espanyola i dos punts per sobre de la zona euro (3,5 %). La recuperació del turisme estranger i l'evolució favorable del mercat de treball van permetre apuntalar el creixement de l'economia, en un context advers per la guerra a Ucraïna, la crisi energètica, les tensions inflacionistes, l'alça en els tipus d'interès i l'afebliment de les principals economies de l'entorn. L'augment de l'activitat l'any 2022 recull l'aportació favorable tant de la demanda interna (2,7 punts) com de la demanda externa (2,8 punts).

El creixement del PIB català va anar de més a menys durant el 2022, però l'economia va resistir els xocs geopolític i inflacionari. Durant el primer semestre del 2022 l'economia catalana va registrar augments significatius (d'un 0,9 % i d'un 1,6 % intertrimestral el primer i segon trimestre, respectivament). A la segona meitat del 2022 el patró trimestral comença a reflectir els efectes de la guerra a Ucraïna i del context d'inflació més elevada, i el ritme de creixement s'alenteix (0,0 % el tercer trimestre i 0,2 % el quart trimestre). Tot i l'alentiment, l'avanç de l'economia a finals d'any va situar-se per sobre del que s'esperava.

La informació econòmica més recent ofereix senyals positius a curt termini, en particular, el bon comportament del mercat de treball, amb un creixement notable de l'afiliació (3,0 % interanual el febrer) i el dinamisme del turisme, amb una xifra de pernотacions hoteleres que ja sobrepassa els valors prepanidèmia. Així, durant el primer trimestre del 2023 les pernотacions dels catalans i les de la resta de l'Estat sobrepassen els nivells del 2019 (en gairebé un 10 %) mentre que les dels estrangers s'apropen als nivells del 2019 (un 2,9 % per sota). En positiu també cal destacar la disminució dels preus energètics, la millora de les tensions en les cadenes de subministrament global i l'impuls derivat del desplegament de mesures per afrontar la inflació. Un altre fet destacat és l'evolució favorable de les exportacions de béns en el darrer mig any, un dinamisme que contrasta amb la feblesa del comerç mundial en els darrers mesos del 2022. La producció industrial, en canvi, mostra un to més pausat fins al febrer.

Aquestes projeccions s'emmarquen en un context on encara predomina una elevada incertesa, amb riscos orientats a la baixa pel que fa a l'activitat econòmica. Primer, l'efecte de la inflació en el poder adquisitiu de les llars, un risc que podria aflorar amb més força a

mesura que avanci l'any i s'esgotin els estalvis acumulats durant la pandèmia. Segon, els riscos geopolítics, i en especial l'evolució de la guerra a Ucraïna i les seves implicacions en els problemes d'aprovisionament i els preus de les matèries primeres. Tercer, la incertesa en els efectes de l'enduriment accelerat de la política monetària, uns efectes sobre el consum de les llars i la inversió empresarial que podrien fer-se notar amb més intensitat a partir de la segona meitat de l'any. Quart, tampoc pot descartar-se un període d'inestabilitat financera, després de l'episodi del Silicon Valley Bank (SVB) i Credit Suisse, amb un cost econòmic i social elevat. En últim lloc, cal considerar també l'impacte incert sobre la inflació derivat de la reobertura de l'economia xinesa, que podria impulsar la demanda global (i en especial de matèries primeres) en contrast amb una eventual millora dels colls d'ampolla.

El 2023 el PIB català augmentaria un 1,7 %, un creixement que recull tant una contenció de la demanda interna com una aportació positiva de la demanda externa, amb contribucions d'1,2 punts i 0,6 punts, respectivament. La moderació de la demanda interna reflecteix la feblesa del consum de les llars i la formació bruta de capital (amb un creixement esperat de l'1,1 % i l'1,9 %, respectivament). La contenció del consum de les llars recull l'efecte de les elevades pressions inflacionistes, l'enduriment accelerat de les condicions financeres i el menor protagonisme de l'estalvi acumulat durant la pandèmia. Per la seva banda, la desacceleració de la inversió, que redueix el ritme d'avenç d'un 3,8 % el 2022 fins a un 1,9 % el 2023, incorpora els efectes de la incertesa i l'empitjorament de les condicions de finançament. Amb tot, la solidesa del mercat de treball, la millora dels colls d'ampolla i l'impuls dels fons NGEU podrien contrarestar aquests factors limitadors a mesura que vagin perdent força. El creixement del consum de les administracions públiques, per la seva banda, es mantindria moderat, amb taxes de l'1,5 %, impulsat per les mesures de suport per afrontar l'alça dels preus i l'acord salarial dels empleats públics en el període 2022-2024. Les exportacions totals de béns i serveis avançarien un 3,3 %, en un context d'avanç molt més moderat del comerç mundial. Enguany, la recuperació del turisme estranger i l'expansió dels serveis no turístics –segons es desprèn de la tendència favorable d'aquests serveis per al conjunt de l'Estat- continuaran sent factors d'impuls d'especial importància. Les importacions, per la seva banda, augmentarien un 3,0 %, en part atacades per l'apreciació de l'euro respecte als principals socis comercials.

Per tant, les previsions del PIB per al 2023 s'han mantingut en línia amb les previsions publicades l'octubre. Això s'explica pel fet que, malgrat les incerteses del moment, les previsions d'inflació per a aquest any són més moderades que fa sis mesos. En aquest període, en concret, entre el setembre i el març, el Banc d'Espanya va revisar a la baixa la previsió d'inflació de l'economia espanyola, en gairebé dos

punts percentuals. A més a més, durant la segona meitat del 2022, l'economia catalana, tot i experimentar una certa desacceleració, va evolucionar millor del que s'esperava.

Previsions macroeconòmiques de Catalunya

		2022	2023 (p)	2024 (p)
PIB	% de variació en volum	5,5	1,7	2,2
PIB	Milions d'euros	270.710	285.300	300.258
Demanda interna	Aportació al creixement	2,7	1,2	2,4
Despesa en consum de les llars	% de variació en volum	4,1	1,1	2,5
Despesa en consum de les administracions públiques ¹	% de variació en volum	-0,1	1,5	1,6
Formació bruta de capital ²	% de variació en volum	3,8	1,9	4,8
Saldo exterior	Aportació al creixement	2,8	0,6	-0,2
Saldo amb l'estranger	Aportació al creixement	2,9	0,4	-0,1
Exportacions totals de béns i serveis	% de variació en volum	14,0	3,3	3,7
Importacions totals de béns i serveis	% de variació en volum	7,5	3,0	4,9
Saldo amb la resta d'Espanya	Aportació al creixement	-0,1	0,2	-0,1
Llocs de treball creats ³	Milers	119,9	24,4	45,6
Llocs de treball creats ³	% de variació	3,6	0,7	1,3
Taxa d'atur	aturats / població activa (%)	9,7	9,6	9,1

(p) Previsions d'abril de 2023.

¹ Inclou la despesa en consum de les institucions sense finalitat lucrativa al servei de les llars.

² Inclou la variació d'existències.

³ En termes equivalents a temps complet.

Font: Idescat, INE i Generalitat de Catalunya (Departament d'Economia i Hisenda).

Les previsions d'activitat per al 2024 suggereixen un avanç del PIB del 2,2 %, que recull un patró de creixement on guanya protagonisme la demanda interna (amb una aportació de 2,4 punts), i, en especial, la inversió. El consum de les llars també agafaria impuls, amb un creixement del 2,5 %, gràcies a la recuperació sostinguda del mercat de treball i la moderació dels preus. El creixement del consum de les administracions públiques es mantindria estable (1,6 %) mentre que la formació bruta de capital, en canvi, guanyaria tracció (amb un increment del 4,8 %). A mesura que es moderin les tensions inflacionistes i es recuperi la confiança econòmica, en el context de continuació del desplegament dels fons NGEU, s'espera que la inversió s'enlairi, en especial la relacionada amb els béns d'equipament i actius intangibles. Per la seva banda, l'aportació de la demanda externa se situa propera a l'equilibri, en - 0,2 punts. Les exportacions avançarien un 3,7 %, a un ritme similar al del 2023, mentre les importacions s'accelerarien fins al 4,9 % de la mà de la inversió, el component de la demanda amb un contingut importador més elevat.

Pel que fa al mercat de treball, les previsions per al 2023 apunten a una moderació en l'avanç de l'ocupació equivalent a temps complet (0,7 %), en sintonia amb el ritme més lent de creixement econòmic, després de

la recuperació intensa dels anys 2021 i 2022. Aquest avanç de l'ocupació a temps equivalent suposaria la creació de 24.400 llocs de treball i permetria superar l'any 2023 els nivells d'ocupació previs a la pandèmia. Aquesta dinàmica, juntament amb una evolució molt estable de la població activa, condueix a una lleugera disminució de la taxa d'atur, fins al 9,6 %.

Les previsions per al 2024 suggereixen més dinamisme del mercat de treball, en paral·lel a l'acceleració de l'activitat. L'ocupació equivalent a temps complet avançaria un 1,3 %, fet que es traduiria en la creació de gairebé 45.600 llocs de treball. Això permetria mantenir el descens de la taxa d'atur, fins al 9,1 %, la taxa més baixa des del 2008.